

הבנת הנקרא ולשון לכיתות ט-י משימה לתרגול ולהערכה

למורה לעברית,

הדיקטיקה של הוראת טקסטים בהבנת הנקרא בחטיבת הביניים נעה בשני צירים מקבילים: האחד מקדם הבניה של **ידע מעמיק** על טקסט אחד או שניים באותו נושא תוך התמקדות בשאלות "עוגן" מרכזיות לצד שאלות הבנה לוקליות ושאלות לשון (כמו מבנה בחינות המיצ"ב). הציר האחר מתמקד **ביכולת** של התלמידים **לנווט** במגוון טקסטים שנועדו למטרות תקשורתיות שונות, ומצריך התמודדות עם תחומי תוכן שונים תוך פיתוח גמישות מחשבתית (כמו מבחן PISA באוריינות שפת-אם ומבחן תנופה בשפת-אם לכיתה ט).

המשימה שלהלן מיועדת לתלמידים **בכיתות ט-י** והיא כוללת ארבעה חלקים; בכל חלק – טקסט מרכזי או כמה טקסטים זעירים בתחומים שונים ולמטרות תקשורתיות שונות, ועליהם שאלות הבנת הנקרא וידע לשוני. המשימה תואמת את דרישות **תוכנית הלימודים** בעברית לכיתות אלה, לרבות מפרט התכנים למבחן **תנופה** – שפת אם לכיתה ט.

שאלות הבנת הנקרא הן בממדי ההבנה השונים: איתור מידע, פרשנות והיסק, הערכה ביקורתית ורפלקציה, והן בוחנות שליטה במיומנויות האורייניות השונות, המפורטות בחוזר המפמ"ר. מקצת השאלות מכוונות לבדיקה ממוקדת של מיומנויות מיזוג המידע והחשיבה הביקורתית כנדרש בתוכנית הלימודים ובמסמך **תפיסת הלמידה המתחדשת** ("דמות הבוגר"). מיומנויות אלה נבדקות גם במבחן PISA באוריינות שפת-אם, המיועד לתלמידים בגילי 15-16.

השאלות בלשון בוחנות שליטה של הידע הדקדוקי הנדרש על-פי תוכנית הלימודים לכיתה ט ומפרט התכנים למבחן תנופה*. בעבור המורים והלומדים בכיתה י המשימה יכולה לשמש חזרה על החומר לקראת ההעמקה בו בשנות החטיבה העליונה.

לרשותכם **תשובון ומדריך למורים**, המציג את סיווג השאלות על-פי ממד ההבנה, המיומנות או התחום, רמזי תשובות ודגשים להערכה ולהוראה בכיתה. יחידה זאת יכולה לשמש דגם שלפיו תיבנינה יחידות תרגול והערכה נוספות.

בהתאם לשיקול דעתכם, בחרו אם להעביר את כל המשימה או חלקים מסוימים ממנה. עם זאת ובהתאם למטרות ההוראה כפי שהוצגו לעיל, יש חשיבות להעברת המשימה במלואה.

למטרת ההערכה בכיתה מומלץ להקצות לתלמידים לפחות **90 דקות**.

המשימה מופיעה גם בתצורה מקוונת בסביבת **קיוון העברית**.

* מן הסתם, המשימה אינה מקיפה את כל התכנים הנדרשים בתוכנית הלימודים, ואין להסיק כי כל הנושאים המופיעים במשימה זאת הם שיופיעו בהכרח במבחן תנופה – שפת אם עברית ט. כמו כן, יש נושאים בתוכנית הלימודים שאינם מופיעים במשימה זאת ועשויים להופיע במבחן תנופה.

בקיץ 2025 תתקיים בישראל המפגה ה-22. המכבייה היא תחרות ספורט רבי-ענפית (בדומה לאולימפיאדה) המתקיימת בישראל מדי ארבע שנים בהשתתפות ספורטאים יהודים מרחבי העולם, נציגי התפוצות השונות של העם היהודי. לפניכם דברים שכתבה אילנה ברגר שהתחרתה כמה פעמים בתחרויות המכבייה.

מפגה זה ליהודים

מאת אילנה ברגר¹

משחקי המכבייה זוכים לכל מיני כינויים, רובם לא מחמיאים כל כך. אחד מהם הוא "קייטנת ספורט". האם הכינויים השליליים והבדיחות שדבקו באירוע הזה מוצדקים?

כמי שזכתה ב-12 מדליות בענף הטניס ב"קייטנת הספורט" הזו, נראה לי שנקודת המבט שלי עליה רחבה למדי, ועל כן אני מבקשת להביא כאן לפניכם שלוש סיבות בעד עריכת המכבייה ושלוש סיבות נגד עריכתה. מהי המסקנה? אתם תכריעו.

נגד

כי רמתו הספורטיבית של האירוע אינה גבוהה במיוחד.

יש לזכור כי המכבייה היא קודם כול אירוע ספורט, ובשנים האחרונות, אם נודה על האמת, רמתו הספורטיבית אינה גבוהה במיוחד.

רבים מספורטאי ישראל הבכירים מדירים את רגליהם מהאירוע הזה. זכייה במדליה במכבייה נחשבת עדיין זכייה נחמדה אבל אינה נרשמת בספר ההישגים הבולטים של הספורטאים המשתתפים בה.

כי נודף ממנה ריח של גזענות.

"האולימפיאדה היהודית" היא רק ליהודים. אנחנו עושים לעצמנו ולבני עמנו את מה שאנו שונאים שאחרים עושים לנו. הבידול הזה אינו עושה לנו שירות טוב או יחסי ציבור טובים בתפוצות, ולכן אולי כדאי לוותר על הרעיון הזה אחת ולתמיד.

כי בכל שנה אנו שוגים באשליה שאם אירחנו מכבייה אנחנו מוכנים לארח אולימפיאדה.

אך זה לא יקרה במילניום הקרוב. יש בדיחה ותיקה על הישראלי ששואלים אותו, איך נארח אולימפיאדה עם בעיות ה"חפיניקיות" שלנו, והוא עונה "כשנגיע לגשר — נחצה אותו". לצערנו זאת אינה בדיחה, כמו שאתם ודאי זוכרים². יש לנו עוד הרבה מה ללמוד על ארגון אירוע ספורט בסדר גודל כזה, וכדאי שנפסיק להשלוח את עצמנו.

בעד

כי יש פוטנציאל לשידוך טוב.

המכבייה היא האתר הלא-זירטואלי הגדול ביותר להיכרויות "כשרות למהדרין".

כי התיירים הרבים הבאים למכבייה הם מקור הכנסה טוב למדינה.

כל ספורטאי מגיע עם מלווים שבאים לעודד אותו, ואלה מספקים הכנסה למלוונות ולמסעדות בארץ בהיקף גדול.

כי היא מעודדת עלייה.

אנחנו מכירים מקרים קלסיים של "עולי מכביות" כמו שחקן הכדורסל, זוכה פרס ישראל, טל ברודי. כל ספורטאי עולה הוא נכס יקר. אבל לא רק ספורטאים — כל מי שמתאהב במדינה שלנו ורוצה לעלות על העגלה — מתקבל בברכה!

¹ מעובד על פי ברגר, א' (21/7/2009). מכבייה זה ליהודים. אווזר מ' www.mako.co.il.
² בטקס הפתיחה של המכבייה ה-15, שהתקיימה ב-1997, התמוטט גשר מעל נחל הירקון בעת שצעדו עליו חברי המשלחות. באסון, המכונה אסון המכבייה, נהרגו ארבעה ספורטאים ו-69 ספורטאים נפצעו.

שאלות

1. לאחר קריאת המאמר בכיתה התעורר ויכוח בשאלה: האם הכותבת מציגה עמדה ניטרלית כלפי סוגיית המשך קיומה של המכבייה או האם היא נוקטת עמדה.

א. הביאו הוכחה אחת שעשויה להעיד שהכותבת ניטרלית בסוגיה. (2 נקודות)

ב. הביאו הוכחה אחת שעשויה להעיד שהכותבת אינה ניטרלית בסוגיה. (2 נקודות)

---

2. א. כותרת המאמר, שניסח עורך האתר שבו המאמר פורסם, מאזכרת את אחד הטענות שבגוף המאמר.

איזה מהטענות המודגשים בגוף הטקסט הכותרת מאזכרת?

הקיפו במעגל את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- רמתו הספורטיבית של אירוע המכבייה אינה גבוהה במיוחד.
- מהמכבייה נודף ריח של גזענות.
- התיירים הרבים הבאים למכבייה הם מקור הכנסה טוב למדינה.
- המכבייה מעודדת עלייה.

ב. הסבירו מדוע חשוב היה לקרוא את כל הטקסט ולא להסתמך רק על הכותרת כדי להבין את תוכנו ואת מטרתו. (4 נקודות)

ג. הציעו כותרת חדשה לטקסט שתשקף בצורה מדויקת את תוכן הטקסט או את כוונותיו. חשבו על ניסוח מושך שיעורר את תשומת ליבו של הנמען. (3 נקודות)

---

3. א. לפניכם משפטים על-פי המאמר, ובכל משפט מילה או מילים מודגשות. השלימו את הפריטים הדקדוקיים המתבקשים לכל מילה: שורש, בניין, זמן או גוף. (12 נקודות)

▪ רוב הכינויים שהוצמדו למכבייה אינם **מְחִמֵּאִים** לה ולא **מַצְדָּקִים**.

מְחִמֵּאִים השורש: _____ הבניין: _____

מַצְדָּקִים הבניין: _____ הגוף: _____

▪ אתם ודאי **זֹכְרִים** כמה אנו **שׁוֹנְאִים** מה שאחרים עושים לנו.

זֹכְרִים הבניין: _____ הזמן: _____

שׁוֹנְאִים השורש: _____ הגוף: _____

▪ כדאי ש**נִפְסֵיק** להשלות את עצמנו.

נִפְסֵיק הבניין: _____ הזמן: _____

▪ יש הטוענים שמהאירוע **נִוְדָף** ריח של גזענות.

נִוְדָף השורש: _____ הבניין: _____

ב. הסבירו מדוע רוב הפעלים במאמר הם בזמן הווה. (3 נקודות)

כל תושב במדינת ישראל שמלאו לו 16 שנים צריך לשאת עימו תעודת זהות. לפניכם דף אינטרנט ייעודי לנוער שנועד לספק את כל המידע הדרוש לו להנפקת תעודת זהות.

הוצאת תעודת זהות

למה? כדי לוודא שאתם אכן אתם ולא מישהו שמתחזה לכם. למשל בבנק

מתי? כל תושב מגיל 16 ומעלה חייב לשאת תעודת זהות

כמה? הוצאת תעודת זהות ראשונה אינה כרוכה בתשלום

תעודת הזהות בישראל היא תעודה ביומטרית, שכוללת אמצעי זיהוי ייחודיים לכל אדם: צילום תווי פנים וטביעות אצבעות.

מהי תעודת זהות ביומטרית?

- תעודת זהות ביומטרית היא תעודת זהות שכוללת אמצעי זיהוי הייחודיים רק לבעל התעודה: תמונת תווי הפנים וטביעת האצבעות שלו.
- האמצעים מקטינים את היכולת להתחזות, כי הטכנולוגיה מקשרת באופן מוחלט בין התעודה לבין מי שמציג אותה.
- תעודת הזהות תקפה למשך 10 שנים.
- תמונות הפנים נשמרות במאגר ביומטרי ממשלתי. בנוסף, נשמרות במאגר תמונות של טביעות האצבע, רק של מי שהסכים לכך באופן מפורש. **כל אדם רשאי לסרב לשמור את טביעות אצבעותיו במאגר הביומטרי הממשלתי.**
- למידע נוסף על התיעוד הביומטרי ראו בעלון ההסברה של רשות האוכלוסין וההגירה.

מה צריך לעשות כדי לקבל תעודת זהות?

- קובעים תור לאחת מלשכות רשות האוכלוסין וההגירה באמצעות [אתר הרשות](#) או בטלפון *3450.
- מדפיסים וממלאים טופס בקשה לתעודת זהות ביומטרית.
- מגיעים ללשכה שבחרתם, במועד שנקבע.
- תהליך הנפקת התעודה כולל צילום של תווי הפנים, סריקת טביעות אצבע, מסירת פרטים אישיים ואימות זהותכם.
- מקבלים מסמך עם קוד מסירה אישי וסיסמאות להפעלת התעודה. חשוב מאוד לשמור אותם לצורך זיהוי בעת קבלת התעודה!
- התעודה תישלח באמצעות שליח לכתובת שנמסרה בעת הגשת הבקשה לתעודת זהות. יש להזדהות מול השליח באמצעות קוד המסירה האישי.
- לאחר קבלת התעודה הרשות תשלח SMS לנייד - כדי לוודא שהתעודה בידיכם. התעודה תיכנס לתוקף רק לאחר שתאשרו את קבלתה.

מה צריך להביא ללשכה?

- טופס בקשה לתעודת זהות ביומטרית.
- תעודת זהות עדכנית של אחד ההורים שאתם רשומים בה. אם יש לכם דרכון בתוקף, אין צורך להביא תעודת זהות של ההורים ומספיק להביא את הדרכון.
- מי שמסכים שתמונות טביעות האצבעות יישמרו במאגר הביומטרי: הוא ואחד מהוריו צריכים לחתום על טופס הסכמה לכך. החתימה על הטופס נעשית בלשכה, ולכן גם ההורה צריך להגיע ללשכה. אם ההורים אינם נשואים זה לזה צריך להגיע עם שניהם.

חשוב לדעת

- הנוכחות בעת הגשת הבקשה לתעודת זהות היא חובה, למעט במקרים של מוגבלות או מחלה שאינם מאפשרים למבקש התעודה להגיע באופן אישי.
- הסכמה לשמירה של תמונות טביעות האצבעות במאגר הביומטרי דורשת את הסכמת 2 ההורים. מספיק שרק הורה אחד יחתום על טופס ההסכמה, אך אם ההורה השני יודיע לרשות שהוא מתנגד, לא ניתן יהיה להגיש את הטופס.
- גם אם הסכמתם לשמירה של טביעות האצבעות במאגר הביומטרי, אפשר לבקש למחוק אותן מהמאגר. במקרה כזה צריך להחזיר את התעודה, ובמקומה תונפק תעודה חדשה. כדי להנפיק תעודה חדשה צריך להגיש את הבקשה מחדש.

מה עושים אם התעודה אבדה או נגנבה?

- מזמינים תור ללשכת האוכלוסין, להוצאת תעודה חדשה במקום זו שאבדה. עד גיל 18 חייבים להגיע עם אחד מההורים.
- חותמים על הצהרה על אובדן/גניבה/השחתה של תעודת זהות, בטופס בקשה לתעודת זהות ביומטרית.
- הגשת הבקשה לתעודה חדשה בשל אובדן או גניבה כרוכה בתשלום של 125 ש"ח. אפשר לשלם רק בכרטיס אשראי (נדרשת נוכחות אישית של בעל הכרטיס).

מי יכול לעזור לי?

רשות האוכלוסין וההגירה:

- מרכז שירות ומידע ארצי: *3450 & או 074-7083450 - מענה טלפוני בימים א'-ה' בין השעות 08:00 עד 16:00.
- דוא"ל: info@piba.gov.il

שאלות

4. בטקסט מצוינים אמצעי הגנה ייחודים לתעודת הזהות הביومترית מפני שני מקרים:

- אמצעי הגנה שימנעו מאדם זר להתחזות לבעל תעודת הזהות האמיתי.
- אמצעי הגנה שלא יאפשרו לאדם זר לקבל מרשות האוכלוסין תעודה שלא שייכת לו.

ציינו שני אמצעי הגנה לכל אחד מהמקרים. (8 נקודות)

- אמצעי הגנה שימנעו מאדם זר להתחזות לבעל תעודת הזהות האמיתי:

(1) _____ (2) _____

- אמצעי הגנה שלא יאפשרו לאדם זר לקבל מרשות האוכלוסין תעודה שלא שייכת לו:

(1) _____ (2) _____

5. ההנחיות המופיעות באתר המידע הזה זה מיועדות לבני הנוער עד גיל 18. הביאו הוכחה אחת

מן ההנחיות המעידה על כך. (3 נקודות)

---

6. על פי הטקסט, מי יידרש לשלם 125 שקלים בעבור תעודת זהות ביومترית?

הקיפו במעגל את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- כל מי שישלם בכרטיס אשראי בלבד.
- כל התושבים בגילי 16 ומעלה.
- מי שאבדה לו התעודה ומעוניין בתעודה חדשה.
- מי שאינו מעוניין שטביעות אצבעותיו יישמרו במאגר הביומטרי.

7. לפניכם משפט פעיל ומשפט סביל. הפכו את המשפט הפעיל למשפט סביל ולהפך. (4 נקודות)

1) לאחר קבלת התעודה תשלח רשות האוכלוסין הודעה לנייד.

---

2) התעודה תימסר עלידי שליח באופן אישי.

---

8. ההנחיות שלפניכם נוסחו בפעלים הנוטים בצורת הרבים בזמן הווה או באמצעות שמות פועל.

נסחו את המשפטים כך שיפנו לבני הנוער תוך שימוש בצורות הציווי של הפועל או של שם הפועל במשפט. היעזרו בדוגמה.

(4 נקודות)

דוגמה:

חותמים על הצהרה על אובדן תעודת הזהות.

חתמו על הצהרה על אובדן תעודת הזהות!

---

1) מזמינים תור בטלפון או באמצעות אתר האינטרנט.

---

2) יש להזדהות מול השליח באמצעות קוד המסירה האישי.

לפניכם קטעים שכתבו חמישה תלמידי תיכון: **אריאל, בטי, דניאל, פאר וקרן סביב** נושא משותף.

כל כך הרבה אנשים בעולם סובלים מרעב וממחלות, ולמרות זאת אנחנו מודאגים יותר מהתקדמות עתידית וגאווה לאומית. אנחנו זונחים את האנשים האלה תוך ניסיון לשכוח את צרותיהם ולהמשיך הלאה. מדי שנה חברות ענק משקיעות מיליארדי דולרים בחקר החלל. אם הכסף המושקע בחקר החלל היה מושקע לטובת הנזקקים ולא לטובת החמדנים, סבלם של מיליוני אנשים היה פוחת.

אריאל

האתגר בחקר החלל הוא מקור השראה לאנשים רבים. במשך אלפי שנים חלמנו על השמיים, השתוקקנו להגיע לכוכבים ולגעת בהם, השתוקקנו לתקשר עם חיצונים שרק יכולנו לחלום שהם קיימים, השתוקקנו לדעת האם אנו לבד?

חקר החלל הוא מטאפורה ללמידה, ולמידה היא הדבר המניע את העולם. המציאותיים שבינינו דואגים להזכיר לנו את בעיות ההווה שלנו, ואילו החולמים מגרים את דמיוננו. חזונם של החולמים, תקוותיהם ותשוקותיהם הם שיובילו אותנו אל העתיד.

בטי

אנו פוגעים בכדור הארץ: אנחנו הורסים את יערות הגשם מפני שיש נפט באדמה מתחתיהם, אנו חופרים מכרות באדמות לשם כריית מחצבים. האם גם נהרוס כוכב אחר כדי לפתור בעיות שאנו בעצמנו יוצרים? כמובן! חקר החלל מחזק את האמונה המסוכנת שניתן לפתור בעיות אנושיות על ידי שליטה ההולכת וגוברת בסביבה שלנו. בני אדם ימשיכו להרגיש חופשיים לנצל לרעה משאבים טבעיים כמו נהרות ויערות גשם אם תמיד נדע שיש כוכב אחר במקום קרוב המחכה לניצול.

גרמנו מספיק נזק לכדור הארץ. עלינו לעזוב בשקט את החלל החיצון.

דניאל

המשאבים של כדור הארץ הולכים ואוזלים במהירות. אוכלוסיית כדור הארץ הולכת וגדלה בשיעורים גבוהים. אי אפשר יהיה להמשיך לחיות אם נמשיך כך. זיהום האוויר גרם לנזקים אקולוגיים וכן נזקים לבני האדם. אדמות פוריות הולכות ואוזלות, ובקרוב יפחתו משאבי המזון. כבר עכשיו קיימים מקרים של רעב ומחלות הנגרמים בגלל פיצוץ אוכלוסין. החלל הוא אזור נרחב וריק שאנחנו יכולים להשתמש בו להפקת תועלת. בעזרת תמיכה בחקר החלל ייתכן שנמצא באחד הימים כוכב שנוכל לחיות בו. כרגע הדבר נראה מעל ומעבר לכל דמיון, אבל פעם חשבו גם שהרעיון של נסיעה בחלל הוא בלתי אפשרי. הפסקת חקר החלל לטובת פתרון בעיות מיידיות היא נקודת מבט צרה וקצרת טווח. עלינו ללמוד לחשוב לא רק עבור הדור הזה, אלא גם למען הדורות הבאים.

פאר

התעלמות מהדברים שחקר החלל מציע תהיה אובדן גדול לאנושות כולה. האפשרות להבין טוב יותר את היקום היא בעלת ערך רב מכדי לאבד אותה. המחקר העוסק בגופים שמימיים אחרים כבר הרחיב את הבנתנו על הבעיות הסביבתיות שלנו אם לא נלמד לנהל את הפעולות שלנו כהלכה. קיימים גם יתרונות עקיפים למסע בחלל. המצאת טכנולוגיית הלייזר וטיפולים רפואיים אחרים נבעו מחקר החלל. חומרים, כגון טפֶּלֶון נוצרו כתוצאה מהרצון האנושי לנסוע בחלל. כך, שטכנולוגיות חדשות הנוצרות עבור חקר החלל הן בעלות יתרונות מיידיים לכולם.

קרן

שאלות

9.

לאיזו מהשאלות הבאות נראה שהגיבו התלמידים בדבריהם?
הקיפו את התשובה הנכונה.

(3 נקודות)

- מהי הבעיה העיקרית הניצבת בפני העולם כיום?
- האם אתם בעד חקר החלל?
- האם אתם מאמינים בחיים בכוכב אחר?
- מהן ההתפתחויות האחרונות בחקר החלל?

10. א. מיהו הכותב או הכותבת הסותרים באופן הישיר ביותר את הטיעון של פאר?

(3 נקודות)

הקיפו את התשובה הנכונה.

- אריאל
- בטי
- דניאל
- קרן

(4 נקודות)

ב. נמקו את תשובתכם מסעיף א.

---

11. לפניכם משפטים הלקוחים מתוך דברי התלמידים. חלק מהמשפטים מבטאים את דעת

הכותבים ומבוססים על הרעיונות והערכים שלהם, ואילו חלק מהמשפטים הם עובדות.

ליד כל אחד מהציטוטים שנלקחו מהקטעים שכתבו התלמידים הקיפו במעגל אם המידע הוא

דעה או עובדה. (8 נקודות)

- מדי שנה חברות ענק משקיעות מיליארדי דולרים בחקר החלל. **דעה / עובדה**
אריאל
- חקר החלל מחזק את האמונה המסוכנת, שניתן לפתור בעיות אנושיות על ידי שליטה הולכת וגוברת בסביבה שלנו. **דעה / עובדה**
דניאל
- הפסקת חקר החלל לטובת פתרון בעיות מיידיות היא נקודת מבט צרה וקצרת טווח. **דעה / עובדה**
פאר
- זיהום האוויר גרם לנזקים אקולוגיים וכן נזקים לבני האדם. **דעה / עובדה**
פאר

12. לפניכם שלושה משפטים. בכל משפט ציינו את הנושא ואת הנשוא. (6 נקודות)

(1) מדי שנה חברות ענק משקיעות מיליארדי דולרים בחקר החלל.

הנושא: _____ הנשוא: _____

(2) בקרוב יפחתו משאבי המזון על כדור הארץ.

הנושא: _____ הנשוא: _____

(3) באחד הימים יימצא כוכב חדש למגורי אדם.

הנושא: _____ הנשוא: _____

13. לפניכם שלושה משפטים. ציינו את סוג של כל משפט: פשוט, מורכב או איחוי.

(3 נקודות)

(1) הרבה אנשים בעולם סובלים מרעב, ולמרות זאת אנחנו מודאגים יותר מהתקדמות עתידית.

סוג המשפט: _____

(2) אם הכסף יושקע לטובת הנזקקים, יפחת סבלם של מיליוני אנשים.

סוג המשפט: _____

(3) טכנולוגיות חדשות בעלות יתרונות גדולים נוצרות עבור חקר החלל.

סוג המשפט: _____

14. לפניכם קטע מתוך ידיעה על אודות אתר הַדְמִיָּה שהוקם במכתש רמון שבישראל לקראת מסע לכוכב מאדים. בקטע חסרים סימני ניקוד.

הוסיפו במקומות המתאימים בקטע את סימני הפיסוק האלה: **נקודה, נקודתיים ומירכאות.**
(4 נקודות)

בעוד עשור תצא משימה מְאוּיֶשֶׁת לכוכב מאדים מטעם סוכנות החלל האמריקנית כדי להשיג מטרה זאת מתקיימות במקומות שונים בעולם 'הַדְמִיּוֹת מְאֻדִים', שבהן פועלים אסטרונואוטים בתנאים הדומים ככל הניתן לאלה שישררו במסע לחלל ההדְמִיָּה הגדולה והמתקדמת ביותר שנערכה עד כה תתחיל ביום ראשון במכתש רמון שבנגב

מנהל סוכנות החלל נראה בחליפת החלל הכבדה שלו כמו דמות מהסרט צעצוע של סיפור הצוות שלו עובד על פרויקט מאדים-ישראל כבר ארבע שנים הוא מצייך זו התחנה המתקדמת ביותר בעולם האתגר שיעמוד בפני הצוות שלי על מאדים יהיה למצוא דוגמאות סלעים מיוחדות, דבר שאפשר לתרגל היטב כאן במכתש רמון

(מעובד לפי גדעון לב, "צעד גדול למכתש רמון: ההדמיה המתקדמת ביותר של מסע למאדים תחל בנגב", עיתון "הארץ", 8.10.21)

"בטרם" הוא המרכז הלאומי לבטיחות ולבריאות ילדים הפועל לקידום הבטיחות והשמירה על חייהם של כלל ילדי מדינת ישראל ומניעת היפגעותם בתאונות בבית, בשעות הפנאי ובדרכים.

לפניכם הנחיות שפרסם ארגון "בטרם" בנוגע לסכנות שונות בגילים השונים.³

גילי 14-11	גילי 10-5	גילי 4-1	
<ul style="list-style-type: none"> מדברים עם בני הנוער על סכנת האלכוהול ומדגישים את הסיכון שבהרעלת אלכוהול. 	<ul style="list-style-type: none"> ילדים לא לוקחים לבד את התרופות. 	<ul style="list-style-type: none"> חומרי ניקוי, חומרים דליקים ותרופות מאחסנים בארון נעול או גבוה, הרחק מהישג ידם של ילדים. 	מניעת הרעלה
<ul style="list-style-type: none"> ניתן לאפשר לילדים לשחות עצמאית באופן הדרגתי, רק לאחר שהוכחו שליטה במים: כניסה לבד למים, שחייה עצמאית לפחות 25 מטרים (חצי בריכה אולימפית), צלילה לבד, גלגול במים ויציאה לבד מהמים. 	<ul style="list-style-type: none"> מומלץ להתחיל בלימוד שחייה החל מגיל 4, ובהתאם ליכולות הילד. בתחילת עונת רחצה יש לבחון את יכולות השליטה במים והשחייה של הילדים. ילדים שאינם יודעים לשחות חייבים בהשגחה צמודה בסביבת מים. 	<ul style="list-style-type: none"> באמבטיה מומלץ לאפשר לילד לשכב כאשר כל גופו נמצא בתוך המים – גם על הגב וגם על הבטן, ולטבול את הראש במים עד האוזניים. 	מניעת טביעה
	<ul style="list-style-type: none"> מתקינים בחלונות סורגים או אביזרים להגבלת פתיחת החלונות ל-10 ס"מ. דואגים לפתח אחד בבית בו לא יהיה סורג קבוע כדי לאפשר מילוט בשעת חירום. מרחיקים מחלונות רהיטים כגון מיטות, שידות וכסאות. 	<ul style="list-style-type: none"> אפשר להעביר את הילד למיטה עם מעקה או למשטח על הרצפה. 	מניעת נפילות

³ מעובד עלפי אתר עמותת "בטרם" – <https://beterem.org>

שאלות

15. לפניכם ארבע הנחיות שנשמטו מתוך הטבלה.

שבצו כל הנחיה במקום המתאים באחת המשבצות הריקות בטבלה (תוכלו לכתוב רק את מספר ההנחיה).
(10 נקודות)

- (1) משחק במרפסות ועל גגות בעלי מעקות – בהשגחת מבוגר בלבד.
- (2) בבריכה מומלץ לעודד את הילד לקפוץ במים ולטבול את הראש.
- (3) אפשר לשתף את הילדים בניקוי הבית אך ללא שימוש בחומרים להסרת שומנים.
- (4) לא משאירים את הילד ללא השגחה במיטת ההורים, על רהיטים גבוהים ועל השיש.
- (5) דברו עם הילדים על אתגרי רשת שהם לוקחים בהם חלק, פאקטור או אתגרים חברתיים אחרים.

16. לפניכם קטע ובו מספרים.

כתבו את המספרים במילים בצורה תקינה בהתאם לתוכן.
(10 נקודות)

הדוח של ארגון "בטרים" משנת **2022** מונה **3** _____
סכנות עיקריות: הרעלה, טביעה ונפילה. ב-**4** _____ השנים הראשונות לחייו קיימת גם סכנת חנק, ועליכן בשנים אלה כל אכילה של הילד חייבת להיות בהשגחת מבוגר.
למניעת נפילות בגיל צעיר חשוב להתקין בחלונות אביזרים המגבילים את פתיחת החלונות ל-**10** _____ ס"מ. בכל הנוגע לחשש מטביעה, אפשר להעניק עצמאות לילד רק לאחר שהוכיח שליטה בשחייה. עד גיל 14 יכולים הילדים כבר לשחות לפחות **25** _____ מטרים בבריכה.

בהצלחה